

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลด้านการป้องกันและการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดประชากรและเลือกตัวอย่างประชากร
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ประชากรและตัวอย่างประชากร

1. ประชากร เป็น ครูประจำชั้นอนุบาลจากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 1,180 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนสาธิต 7 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.กทม.) 37 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (กทม.) 413 โรงเรียน และโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) 723 โรงเรียน

2. ตัวอย่างประชากร เป็น ครูประจำชั้นอนุบาลจากโรงเรียนในกรุงเทพมหานครจำนวน 350 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ใช้ตารางสำเร็จรูป สำหรับหาขนาดตัวอย่างประชากร ของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2538) เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างประชากร ณ ระดับความมีนัยสำคัญ 0.5 มีความคลาดเคลื่อน 5% ได้โรงเรียนจำนวน 290 โรงเรียน แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์แบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างประชากรเพิ่มเป็น 350 คน จากประชากร 1,180 คน

2.2 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนให้ได้จำนวน 350 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสาธิต 3 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 11 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 121 โรงเรียน และโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 215 โรงเรียน

2.3 ให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้เลือกครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนละ 1 คน ได้ครูประจำชั้นจากโรงเรียนสาธิต 3 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 11 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 121 คน และจากโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 215 คน รวม 350 คน เป็นตัวอย่างประชากร ซึ่งตอบแบบสอบถาม

2.4 จากตัวอย่างประชากร 350 คน นี้ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 10 คน เพื่อได้ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตและสัมภาษณ์ ได้ครูประจำชั้นจากโรงเรียนสาธิต 2 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 3 คน และจากโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 3 คน

จำนวนโรงเรียนและตัวอย่างประชากรแต่ละสังกัด มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียน และตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามและที่ผู้วิจัยสังเกตและสัมภาษณ์ แยกตามสังกัดต่าง ๆ ดังนี้

โรงเรียน สังกัด	โรงเรียนทั้งหมด ในแต่ละสังกัด	ครูที่ตอบ แบบสอบถาม	ครูที่ผู้วิจัยสังเกต และสัมภาษณ์
โรงเรียนสาธิต	7	3	2
โรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	37	11	2
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	413	121	3
โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน	723	215	3
รวม	1,180	350	10

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามครูอนุบาล เกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ ด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นที่สอน หลักสูตรที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ความพึงพอใจในการสอน การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน วิธีสนับสนุนการเตรียมการ ความสนใจในเรื่องเทคนิคการคุมชั้นเรียน การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการคุมชั้นเรียน ความสำเร็จในการคุมชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปในห้องเรียน แนวคิด และวิธีการในการจัดชั้นเรียน แบ่งเป็น

1) สภาพทั่วไปในห้องเรียน การจัดพื้นที่และวัสดุอุปกรณ์ สภาพบรรยากาศในห้องเรียน	จำนวน	20 ข้อ
2) หลักการสำคัญในการจัดการชั้นเรียน	จำนวน	15 ข้อ
3) วิธีการในการจัดการชั้นเรียน	จำนวน	15 ข้อ
4) ปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดการชั้นเรียน	จำนวน	12 ข้อ

ตอนที่ 3 การปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แบ่งเป็น

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	จำนวน	20 ข้อ
2) การปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	จำนวน	24 ข้อ
3) การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	จำนวน	25 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดชนิดเลือกตอบ

1.2 การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราทางวิชาการ และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2.2 สร้างกรอบแนวคิด โดยศึกษาจากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัย จากนั้นนำข้อขยายแนวคิดมากำหนดแนวในการสร้างแบบสอบถาม

ประเด็นที่ศึกษา

1. สภาพทั่วไปในห้องเรียน เกี่ยวกับการจัดพื้นที่ และวัสดุอุปกรณ์ และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

2. การป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ประกอบด้วย การจัดการชั้นเรียน และการปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3. การแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม ประกอบด้วย วิธีการเตือนทางอ้อม การเปลี่ยนสภาพแวดล้อม และการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

1.2.3 สร้างแบบสอบถาม เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตามข้อขยายเนื้อหาและรูปแบบที่กำหนดไว้

1.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1.3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความครอบคลุมและความตรงตามเนื้อหา (Validity) พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขในด้านความเหมาะสม และความชัดเจนของภาษา

1.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับครูประจำชั้นอนุบาลที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

1.3.3 นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับครูอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 350 คน

2. แบบสังเกต

เป็นแบบสังเกตครูอนุบาล เกี่ยวกับพฤติกรรมและวิธีปฏิบัติของครูอนุบาลในการคุมชั้นเรียน ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ลักษณะของแบบสังเกต

ตอนที่ 1 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดพื้นที่ วัสดุอุปกรณ์ บรรยากาศในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด สำหรับจดบันทึกผลการสังเกต

ตอนที่ 2 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการในชั้นเรียน ด้านการป้องกันปัญหาและการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของครูอนุบาล มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด สำหรับจับบันทึกผลการสังเกต

2.2 การสร้างแบบสังเกต

2.2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราทางวิชาการ และงานวิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสังเกต

2.2.2 กำหนดขอบข่าย และรูปแบบของเครื่องมือ

2.2.3 สร้างแบบสังเกต ตามขอบข่ายเนื้อหาและรูปแบบที่กำหนด

2.3 การหาคุณภาพของแบบสังเกต

2.3.1 นำแบบสังเกตไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบพิจารณาแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และความตรงตามเนื้อหา แล้วปรับปรุงแบบสังเกตตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.2 นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองบันทึกข้อมูล กับครูประจำชั้นอนุบาลที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตัวอย่างประชากร จำนวน 4 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้จริง และตรวจสอบความเข้าใจกับผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

2.3.3 นำแบบสังเกต มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บข้อมูลกับครูอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 10 คน

3. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้ภายหลังการสังเกต เพื่อให้ข้อมูลชัดเจนขึ้น โดยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวคิดในการจัดการชั้นเรียน การป้องกันปัญหาและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

3.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์

1.2.1 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราทางวิชาการ และงานวิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.2.2 กำหนดขอบข่ายเนื้อหา และรูปแบบของเครื่องมือ

1.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ ตามขอบข่ายเนื้อหาและรูปแบบที่กำหนด

3.3 การหาคุณภาพแบบสัมภาษณ์

2.3.1 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบพิจารณาแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และความตรงตามเนื้อหา

2.3.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาลที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตัวอย่างประชากร จำนวน 4 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง

2.3.3 นำแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บข้อมูลกับครูอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 10 คน ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังโรงเรียนที่มีครูเป็นตัวอย่างประชากรโดยมีหนังสือขอความร่วมมือและซองเปล่าติดแสตมป์แนบไปด้วย เพื่อสะดวกในการส่งคืน ผลการส่งแบบสอบถาม 350 ฉบับ ได้รับคืน 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.00

2. ดำเนินการสังเกตและสัมภาษณ์ครูอนุบาล จำนวน 10 คนด้วยตนเอง โดยไปสังเกตและสัมภาษณ์ครูอนุบาล ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนตอนเช้า ช่วงกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ(กิจกรรมกายบริหาร) กิจกรรมวงกลมหรือกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมกลุ่มใหญ่) กิจกรรมมุมประสบการณ์(กิจกรรมกลุ่มย่อย) แห่งละ 2 วัน หลังจากสังเกต ได้สัมภาษณ์ครูอนุบาลในช่วงพักเที่ยงตอนพักกลางวันของวันที่ 2 ของการสังเกต ใช้ระยะเวลา 15 – 20 นาที โดยใช้เวลาทั้งหมดรวม 20 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ซึ่งใช้สูตรคำนวณหาค่าร้อยละดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้เลือกตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต นำมาวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา จัดหมวดหมู่ แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และเสนอในรูปแบบความเรียง

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา จัดหมวดหมู่ แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และเสนอในรูปแบบความเรียง